

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
Unsko-sanski kanton
OPĆINA SANSKI MOST
OPĆINSKI NAČELNIK
*Služba za finansije, trezor
i zajedničke poslove*



BOSNIA AND HERZEGOVINA
Federation of Bosnia and Herzegovina
Una-Sana Canton
MUNICIPALITY OF SANSKI MOST
MAYOR
*Service of Finance, Treasury
and Common Affairs*

**DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA (DOB)
OPĆINE SANSKI MOST ZA PERIOD 2024.-2026. GODINE**

Sanski Most, juni 2023.godine

UVOD

Dokument okvirnog budžeta Općine Sanski Most za period 2024.-2026. godina (u daljem tekstu DOB) je dokument koji sadrži makroekonomske projekcije i prognoze budžetskih sredstava i izdataka za naredne tri godine i predstavlja preliminarni Nacrt budžeta Općine Sanski Most za 2024. godinu sa početnim projekcijama budžeta za 2025. i 2026. godinu.

Trogodišnje planiranje je zakonska obaveza svih korisnika budžetskih sredstava i vanbudžetskih fondova.

Proces srednjoročnog planiranja budžeta je proces koji ima jasno definiran budžetski kalendar i raspodjelu odgovornosti, jasnu fiskalnu strategiju zasnovanu na raspoloživim resursima, raspodjelu ograničenih resursa na najvažnije ekonomske i socijalne prioritete, efikasnije i djelotvornije korištenje resursa, transparentnost i odgovornost politike, programa i procesa prilikom donošenja odluka, tokom ciklusa planiranja budžeta.

Realnom procjenom prihoda obezbjeđuje se nesmetano funkcioniranje Organa uprave i realizacija ciljeva i politika koji su obuhvaćeni općinskim budžetom.

Makroekonomski pokazatelji

Početak 2022. godine došlo je do dodatnog usložnjavanja međunarodnih političko-ekonomskih prilika koje su vezane za dešavanja u Ukrajini. Negativne ekonomske posljedice ovih dešavanja na svjetsku ekonomiju su već vidljive i manifestuju se kroz trgovinske, energetske, finansijske i cjenovne šokove koji neće zaobići ni Bosnu i Hercegovinu. Međutim, unatoč ovim izazovima trenutno raspoloživi preliminarni statistički podaci za P1 2022. godine ukazuju na to da je trend rasta ekonomske aktivnosti iz prošle godine nastavljen. Tako je Bosna i Hercegovina prema podacima BHAS-a za P1 2022. godine ostvarila realni ekonomski rast od skoro 6% u odnosu na isti period prethodne godine. Po svemu sudeći, visok nivo ekonomske aktivnosti u zemljama EU je imao pozitivne implikacije na ekonomska kretanja kako u regionu tako i u Bosni i Hercegovini u prvoj polovini 2022. godine. Tako je Bosna i Hercegovina u P1 2022. godine ostvarila stopu ekonomskog rasta od skoro 6% što je u rangu regionalnog prosjeka zemalja zapadnog Balkana. Ako se pažljivije posmatra struktura ostvarenog rasta BDP-a u P1 2022. godine može se zaključiti da je finalna potrošnja predstavljala ključni oslonac ekonomskog rasta.

Veoma važnu odrednicu za ekonomska kretanja u Bosni i Hercegovini pored internih dinamika predstavljat će i ekonomska kretanja u vanjskom okruženju, naročito u zemljama EU27. Naime, unatoč stabilizaciji epidemioloških prilika koje su vezane za globalnu pandemiju Covid 19 već početkom 2022. godine došlo je do dodatnog usložnjavanja međunarodnih političko-ekonomskih prilika koje su vezane za dešavanja u Ukrajini. Negativne ekonomske posljedice ovih dešavanja na svjetsku ekonomiju su već vidljive i manifestuju se kroz trgovinske, finansijske, cjenovne šokove koje zasigurno neće zaobići ni Bosnu i Hercegovinu. Naime, raniji izvještaji su pokazali da vanjsko okruženje (EU i zemlje regiona) predstavljaju veoma važnu strukturalnu odrednicu svih ekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini. Referentne međunarodne institucije u svijetu kao što su MMF - Međunarodni Monetarni Fond, Svjetska Banka i Evropska Komisija u određenim publikacijama ukazuju na to da će najnovija međunarodna događanja imati negativne ekonomske posljedice po svjetsku ekonomiju.

Negativne ekonomske posljedice su već vidljive i ogledaju se kroz porast svjetskih cijena energenata i hrane, nestabilnost na finansijskim tržištima što bi u konačnici moglo ugroziti oporavak svjetske ekonomije iz prethodne godine. Zvanične projekcije ekonomskih kretanja u svijetu ukazuju da će negativne ekonomske posljedice pored kratkoročnih imati negativne ekonomske posljedice i u srednjem roku.

Uzimajući u obzir da cjelokupna negativna globalna dešavanja još uvijek traju i nose visok nivo neizvjesnosti, u 2023. godini pretpostavlja se skromniji realni rast BDP-a od 2%. U periodu 2024.-2026. godina, pod pretpostavkom da se međunarodna politička situacija neće dodatno usložniti, može se očekivati prosječni godišnji ekonomski rast od 3%, a ključnim osloncem istog pretpostavlja se domaća tražnja, iskazana kroz povećanja privatne potrošnje i manjoj mjeri investicija.

Makroekonomski pokazatelji za period 2021-2026

Indikator	Zvanični podaci	Projekcije				
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Nominalni BDP u mil KM	39.921	44.590	47.438	49.926	52.705	55.666
Nominalni rast u %	12,6	11,7	6,4	5,2	5,6	5,6
BDP deflator (prethodna godina = 100)	104,7	107,7	104,3	102,5	102,5	102,3
Realni BDP u mil KM (prethodna godina = 100)	38.136	41.407	45.462	48.696	51.425	54.435
Realni rast u %	7,6	3,7	2	2,7	3	3,3
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	2	14	6,1	3,1	2,2	1,9
Potrošnja u mil KM	34.342	39.561	41.638	43.127	44.687	46.206
Realni rast u %	4,3	3,3	1,2	1,2	1,3	1,2
Vladina potrošnja u mil KM	7.536	8.402	8.822	9.114	9.387	9.669
Realni rast u %	3,1	2,8	1,2	0,8	0,5	0,5
Privatna potrošnja u mil KM	26.806	31.159	32.815	34.013	35.300	36.537
Realni rast u %	4,6	3,4	1,3	1,3	1,6	1,3
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil KM	8.367	9.431	9.991	10.539	11.345	12.232
Realni rast u %	4,8	5,3	4	3,6	5,7	6,3
Vladine investicije u mil KM	1.193	1.431	1.512	1.678	1.846	2.030
Realni rast u %	-31,5	14,9	3,5	7,8	6,8	7,7
Privatne investicije u mil KM	7.174	8.000	8.480	8.861	9.499	10.202
Realni rast u %	14,9	3,7	4,1	2,9	5,5	6
Uvoz u mil KM	21.084	27.940	29.630	31.743	34.023	36.905
Nominalni rast u %	26,7	32,5	6,1	7,1	7,2	8,5
Realni rast u %	20,5	18,8	4,7	5,7	5,7	5,9
Izvoz u mil KM	16.485	21.455	23.462	25.866	28.602	31.840
Nominalni rast u %	38,9	30,2	9,4	10,2	10,6	11,3
Realni rast u %	24,6	22,2	6,6	8,3	8,5	8,1
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	23,1	21,1	21,5	22,5	23,3	24,1
Bilans tekućeg računa u mil KM	-923	-2.045	-1.754	-1.442	-1.178	-1.090
Rast u %	-17,2	121,8	-16,1	-17,8	-18,3	-7,5
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-2,4	-4,7	-3,7	-2,9	-2,2	2

IZVOR: DEP - mart 2023. godine

U donošenje DOB-a za period 2024.-2026. godinu, Općina Sanski Most je uključena putem Kantonalnog ministarstva finansija, na način da je Služba za finansije, trezor i zajedničke poslove od Kantonalnog ministarstva finansija dobila revidirane projekcije prihoda za 2023.godinu i preliminarnu projekciju prihoda za period 2024.-2026. godina i dostavila ih Ministarstvu i to:

- Tabela 3.6. Stvarni i projicirani porezni i neporezni prihodi;
- Tabela 4.0. Procjena budžeta po ekonomskoj klasifikaciji;
- Tabela 4.1. Konsolidovana (Plate, naknade i broj zaposlenih);
- Tabela 3.5. Projekcija prihoda Direkcije za ceste;
- Tabela 6.3. Rashodi po funkcijama za period 2023.-2026. u mil KM;

Prihodi

Pregled projekcije prihoda za 2024. - 2026. godinu, te ostvarenja u 2022. godini dat je u slijedećem tabelarnom pregledu:

Vrsta prihoda	Naziv prihoda	Ostvareno	Plan	Projekcija		
		2022	2023	2024	2025	2026
	I. Porezni prihodi	8,698	9,043	9,478	10,054	10,563
717	Prihodi od indirektnih poreza	5,899	5,880	6,230	6,705	7,120
711	Porez na dobit	0,000	0,001	0,001	0,001	0,001
714	Porezi na imovinu	1,402	1,660	1,700	1,760	1,820
716	Porez na dohodak	1,396	1,501	1,545	1,586	1,620
719	Ostali porezi	0,000	0,002	0,002	0,002	0,002
	II. Neporezni prihodi	3,073	6,396	6,558	6,421	6,425
721	prihodi od poduzetničkih akt. i imovine	0,403	0,668	0,689	0,700	0,700
722	Naknade i takse, vlastiti prihodi	2,636	5,646	5,740	5,600	5,600
723	Novčane kazne	0,034	0,082	0,129	0,121	0,125
	III. Tekući transferi	2,968	10,510	11,200	11,950	12,590
732	Tekući transferi	1,564	3,245	3,550	3,600	3,630
733	Donacije	0,376	1,015	1,100	1,250	1,400
742	Kapitalni transferi	1,028	6,250	6,550	7,100	7,560
	UKUPNO PRIHODI (I+II+III)	14,740	25,949	27,236	28,425	29,578
81	KAPITALNI PRIMICI	0,015	0,214	0,306	0,305	0,305
811	od prodaje stalnih sredstva	0,000	0,100	0,200	0,200	0,200
813	od finansijske imovine	0,015	0,114	0,106	0,105	0,105
814	od dugoročnog zaduživanja	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
815	od kratkoročnog zaduživanja	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	UKUPNO PRIHODI I PRIMICI	14,755	26,163	27,542	28,730	29,883
	Prihodi od indirektnih poreza -dc	0,601	0,700	0,750	0,750	0,750

a) Prihodi od indirektnih poreza

Prihodi od indirektnih poreza pripadaju jedinicama lokalne samouprave planirani su za naredne godine na osnovu revidiranih procjena prihoda od indirektnih poreza za općine odnosno gradove USK dostavljenim od strane Federalnog ministarstva.

Prema revidiranim projekcijama prihoda koje je izradilo Federalno ministarstvo finansija, u Općini Sanski Most su projicirani prihodi od indirektnih poreza iz raspodjele sa Jedinštenog računa (PDV) dati u sljedećem tabelarnom pregledu:

	2023	2024	2025	2026
Prihodi od indirektnih poreza iz raspodjele sa Jedininstvenog računa	212.116.169,00	233.603.024,00	258.724.884,00	279.850.525,00
Kantonalni budžet	177.865.047,00	196.417.260,00	218.135.134,00	235.946.504,00
Općinski budžeti-Sanski Most	4.798.031,00	5.209.127,00	5.685.971,00	6.150.247,00

Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine je detaljno regulisana raspodjela prihoda od indirektnih poreza između Federacije, kantona, jedinica lokalne samouprave i direkcije za ceste, te ugrađene mjere koje se odnose na postepeno uvođenje novog modela raspodjele prihoda po osnovu indirektnih poreza između svih nivoa vlasti i Federacije BiH. Za projekcije prihoda za kantonalni i općinski nivo vlasti koristi se metodologija raspodjele sa Jedininstvenog računa, a u zavisnosti od troškova finansiranja države i utvrđenoj visini plana otplate spoljnog duga.

b) Prihodi od direktnih poreza

U okviru reforme poreznog sistema u BiH donesen je i Zakon o porezu na dohodak („Službene novine FBiH“ broj 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13), s kojim je regulisano oporezivanje dohotka fizičkih lica, a zamijenio je dosadašnji neujednačeni način oporezivanja ovih prihoda na osnovu Federalnih propisa (Zakon o porezu na plaću „Službene novine FBiH“ broj 26/96, 27/97, 12/98, 29/00, 54/00, 16/01, 7/02, 27/02 i 6/04), te Kantonalnih propisa (Zakon o porezima USK-a „Službeni glasnik USK-a“ broj 9/99, 8/00 i 3/07) i time se napravio još jedan korak prema modernizaciji porezne politike i uspostavljanja jedinstvenog prostora BiH. Isti se počeo primjenjivati od 01.01.2009. godine. Porez na dohodak se prema odredbama Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine raspoređuje između kantona i jedinice lokalne samouprave u omjeru 65,54 prema 34,46 %.

Ostvarenje ove vrste prihoda data su u sljedećoj tabeli:

	2023	2024	2025	2026
Porez na dohodak Gradovi/općine	14.471.076,00	16.184.966,00	18.060.266,00	20.197.885,00

c) Neporezni prihodi

Neporezni prihodi zavise od općinske politike te se u skladu s tim i planira njihovo izvršenje. Oni uglavnom obuhvataju takse, naknade, novčane kazne i vlastite prihode.

	2023	2024	2025	2026
Neporezni prihodi	5.646.000,00	5.740.000,00	5.600.000,00	5.600.000,00

d) Tekući i kapitalni transferi

Tekući i kapitalni transferi obuhvataju transfere od ostalih nivoa vlasti, a njihova procjena se vrši na osnovu ostvarenja u prethodnom periodu.

Rashodi

Projekcija budžetske potrošnje po ekonomskim kategorijama za period 2024.-2026.godina:

	Ostvare	Plan	Projekcije		
	2022	2023	2024	2025	2026
UKUPNI RASHODI	10,357	14,886	13,986	14,063	14,192
Ukupni troškovi plata i naknada zaposlenih	4,741	5,913	6,031	6,110	6,172
Plate i naknade zaposlenih	3,614	4,693	4,797	4,877	4,914
Naknade zaposlenih	0,736	0,753	0,744	0,735	0,757
Doprinosi poslodavca	0,391	0,468	0,489	0,498	0,501
Izdaci za materijal i usluge	1,703	2,951	1,763	1,733	1,750
Transferi	3,856	5,697	5,990	6,020	6,070
Transferi drugim nivoima vlasti	0,557	0,798	0,800	0,800	0,800
Transferi pojedincima	1,120	1,832	1,850	1,900	1,900
Grantovi neprofitnim organizacijama	1,371	1,685	1,690	1,700	1,700
Subvencije JP	0,096	0,370	0,400	0,420	0,420
Ostali transferi	0,711	1,012	1,250	1,200	1,250
Kapitalni grantovi	0,035	0,316	0,200	0,200	0,200
Izdaci za kamate	0,022	0,009	0,002	0,000	0,000
Kapitalni izdaci	1,277	11,277	13,556	14,667	15,691
Nabavka stalnih sredstava	0,875	11,063	13,384	14,562	15,586
Izdaci za financijsku imovinu	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Izdaci za otplatu duga	0,402	0,214	0,172	0,105	0,105
UKUPNI RASHODI I IZDACI	11,634	26,163	27,542	28,730	29,883

Projekcija budžetske potrošnje po funkcionalnim kategorijama za period 2024.-2026. godina:

Sektor/funkcija	Izvršenje	Plan	Projekcije						
	2022	2023	Index 3/2	2024	Index 5/3	2025	Index 7/5	2026	Index 9/7
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
UKUPNI RASHODI	11,634	26,163	224,88	27,542	105,27	28,730	104,31	29,883	104,02
01 Opšte javne usluge	7,902	10,540	#DIV/0!	11,024	#DIV/0!	11,221	#DIV/0!	11,781	#DIV/0!
011 Izvršni i zakonodavni organi	0,011	0,090	812,93	0,100	111,11	0,100	100,00	0,100	100,00
013 Opće usluge	7,466	10,227	136,97	10,750	105,12	11,016	102,47	11,576	105,08
016 Opće javne usluge n.k.	0,000	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!
017 Transakcije vezane za javni dug	0,424	0,223	52,51	0,174	77,88	0,105	60,41	0,105	100,00
02 Odbrana	0,036	0,215	595,83	0,200	93,02	0,200	100,00	0,200	100,00
o22 civilna odbrana	0,036	0,215	595,83	0,200	93,02	0,200	100,00	0,200	100,00
03 Javni red i sigurnost	0,006	0,336	5.720,12	0,350	104,17	0,350	100,00	0,350	100,00
031 policijske usluge	0,000	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!
033 sudovi	0,000	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!
036 Javni red i sigurnost n.k.	0,006	0,336	5.720,12	0,350	104,17	0,350	100,00	0,350	100,00
04 Ekonomski poslovi	1,736	2,907	#DIV/0!	3,251	#DIV/0!	3,390	#DIV/0!	3,537	#DIV/0!
041 opći ek.,kom. i pos. po pitanju rada	0,000	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!
042 Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov	0,336	0,530	157,85	0,630	118,87	0,630	100,00	0,650	103,17
043 Gorivo i energija	0,360	0,442	122,63	0,450	101,81	0,452	100,44	0,460	101,77
044 Rudarstvo i mineralni resursi	0,000	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!
045 /046 Transport i komunikacije	0,080	0,081	101,85	0,084	103,33	0,085	101,43	0,087	102,35
047 Ostale industrije	0,000	0,200	#DIV/0!	0,200	100,00	0,200	100,00	0,200	100,00
049 Ekonomski poslovi n.k.	0,961	1,654	172,14	1,887	114,11	2,023	107,21	2,140	105,78
05 Zastita životne sredine	0,184	0,381	206,83	0,431	112,99	0,466	108,19	0,483	103,71
o51 upravljanje otpadom	0,000	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!
o52 upravljanje otpadnim vodama	0,061	0,221	363,91	0,282	127,38	0,312	110,99	0,329	105,30
o56 zaštita životne sredine	0,123	0,160	129,58	0,149	93,13	0,153	102,89	0,154	100,46
06 stambeni i zajednički poslovi	0,532	9,566	1.799,69	10,415	108,87	11,097	106,55	11,415	102,67
07 zdravlje	0,065	0,113	173,85	0,124	109,73	0,125	100,81	0,127	101,84
073 bolničke usluge	0,000	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!
076 Zdravlje n.k.	0,065	0,113	173,85	0,124	109,73	0,125	100,81	0,127	101,84
08 rekreacija kultura i religija	0,577	0,713	123,56	0,587	82,33	0,611	104,09	0,620	101,47
o81 usluge sporta i rekreacije	0,291	0,393	134,87	0,400	101,78	0,422	105,50	0,425	100,71
o82 usluge kulture	0,138	0,150	108,73	0,165	110,00	0,165	100,00	0,170	103,03
083 Usluge emitiranja i izdavaštva	0,000	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!
084 Religijske i druge zajed.usluge	0,148	0,170	115,10	0,022	12,94	0,024	109,09	0,025	104,17
o86 rekreacija,kultura i religija	0,000	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!
09 obrazovanje	0,123	0,171	138,52	0,061	35,69	0,070	114,75	0,070	100,00
o91 predškolsko i osnovno obraz	0,000	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!
092 srednje obrazovanje	0,000	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!
094 visoko obrazovanje	0,000	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!
o98 obrazovanje n/k	0,123	0,171	138,52	0,061	35,69	0,070	114,75	0,070	100,00
10 socijalna zaštita	0,473	1,222	258,60	1,100	90,02	1,200	109,09	1,300	108,33
101 bolest hendikepiranost	0,000	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!
102 starost	0,000	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!
103 nasljednici	0,000	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!
104 porodica i djeca	0,000	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!
105 nezaposlenost	0,000	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!
106 stanovanje	0,000	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!	0,000	#DIV/0!
109 socijalna zaštita n/k	0,473	1,222	258,60	1,100	90,02	1,200	109,09	1,300	108,33
Ostala potrošnja			#DIV/0!		#DIV/0!		#DIV/0!		#DIV/0!

Zaključak

Osnovna funkcija DOB-a općine Sanski Most za period 2024.-2026. godina, je da pored osiguranja fiskalne discipline budžetskih korisnika osigura alokaciju budžetskih sredstava u skladu sa strateškim prioritetima općine Sanski Most.

Cilj DOB-a je da pruži kvalitetniji strateški osnov za srednjoročno planiranje budžeta i pripremu godišnjih budžeta, kroz povezivanje trogodišnjih projekcija rashoda sa utvrđenim srednjoročnim prioritetima općine.

U skladu sa članom 18. Zakona o budžetima u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25a/22) nakon usvajanja od strane Općinskog načelnika, ovaj dokument bit će objavljen na web stranici općine i dostavljen Općinskom vijeću kao informacija uz Nacrt budžeta općine Sanski Most za 2024. godinu.

Broj: 04-11-919/23

Datum: 20.06.2023.



OPĆINSKI NAČELNIK

Faris Hasanbegović, prof.